

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babe -Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOX
1.3 Departamentul	DE TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICEN
1.6 Programul de studiu / Calificarea	TEOLOGIE ORTODOX DIDACTIC

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	VOCAȚIA TEOLOGICĂ ÎN ÎMPLINIREA DE SINE						
2.2 Titularul activităților de curs	Arhim. Conf. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.3 Titularul activităților de seminar	Arhim. Conf. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C.	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					9
Pregătirea seminarilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat					9
Examinări					9
Alte activități:					2
3.7 Total ore studiu individual					47
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu e cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiecții Power Point și audiții
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiecții Power Point și audiții

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să identifice falsele imagini despre Dumnezeu existente atât în propriul inconștient; • Să identifice metodele de terapie și corecție pentru dobândirea unui psihic robust, a unei viziuni sănătoase despre Dumnezeu și lume; • Să distingă procesele psihice specifice nașterii și creșterii credinței; • Să posede noțiunile elementare de „psihologie prenatală”, „inconștient colectiv”, „activism spiritual”, „bună stare interioară”, „confort psihic și duhovnicesc”; • Să fie întotdeauna identifică cuvintele „cheie”, formulele „cheie” și starea emoțională predominantă a trecutului propriu; să poată face același lucru pentru interlocutorii lor; • Să poată folosi reconfortant și să poată consilia minimal persoanele suferinde din mediul sanitar. Să deprindă „tehnica” generală a consilierii bolnavilor și a persoanelor aflate în fază terminală; • Să recunoască temele esențiale ale dialogului religios și ale valorilor esențiale în expunerile semenilor; • Să intuieze elementele fundamentale ale unei fructuoase și constructive confruntări cu perspectiva morții; • Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei consilieri diletante: tendința de a-i domina pe ceilalți, setea de a dobândi recunoaștere publică și apreciere, dorința subtilă de a conduce; • Să determine mecanismele de fortificare a dorinței de a trăii și de a-și întări energiile/resursele epuizate de cei aflați în dificultate existențială;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să cunoască marile erori ale consilierii pastorale și psihologice neprofesioniste, exersându-se într-o responsabilitate matură față de semenii; • Să apeleze cu succes la toate modalitățile de consiliere a persoanelor de vârstă a treia; • Să cunoască psihogeneza personalității oamenilor care optează pentru „meserii” de ajutorare a semenului, în care este implicată sfera emoțional-umană; • Să distingă și să elimine elementele specifice manipulării în atitudinea și comportamentul propriu și al semenilor;

7. Obiectivele disciplinei (reie îndin din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea vocației teologice și deprinderea studenților cu realitățile duhovnicești ale universului sacramental
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Dobândirea convingerii că sunt oamenii potriviți la locul potrivit; • Să fortifice „chemarea” de sus existentă și să o împlinească creator;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Noțiuni elementare de Psihologie. „Psihologia Spirituală”</p> <p>1.1. Statutul disciplinei în învățământul teologic românesc;</p> <p>1.2. Exigențele auto-terapiei psiho-duhovnicești;</p> <p>1.3. Conștientizarea falselor imagini ale lui Dumnezeu din subconștientul individual și colectiv contemporan și demascarea lor în vederea corecției corespunzătoare: „Dumnezeul” Judecător punitiv; „Dumnezeul” morții; „Dumnezeul” contabil legalist; „Dumnezeul” eficient;</p>	Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz	Cursul durează o oră.
<p>2. Psihologia Spirituală Sanitară ;</p> <p>2.1. Condiția psiho-spirituală a bolnavului; 2.2. Angoasa morții și perspectivele unei vieți neîmplinite; 2.3. Fobia de moarte în societatea post-modernă; 2.4. Folosirea duhovnicească a bolnavului muribund; 2.5. Principii de consiliere psihologică a bolnavului;</p>	Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema	Cursul durează o oră.

	cursului; audi ii documentare i studii de caz	
3. Dinamica psihologic a dialogului duhovnicesc; 3.1. Func ia psihologic de sus inere afectiv i de acceptare a credinciosului; psihoterapia de sus inere; 3.2. Func ia psihologic non-directiv ; responsabilitatea c l uzitoare a preotului; 3.3. Func ia mistic sau de intermediere între Dumnezeu i om; 3.4. Capcanele consilierii duhovnice ti i psihologice neprofesioniste: atitudinea critic ; moralizarea; interogatoriul intelectual (investiga ia arid); generalizarea devalorizant etc.;	Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz	Cursul dureaz o or .
4. Tehnic psihologic i tr ire duhovniceasc în demersul spiritual; 4.1. Importan a metodologiei în colocviul pastoral; 4.2. Valoarea i limitele tehnicilor psihologice în ac iunea pastoral ; 4.2. Principii psiho-pastorale: adaptarea la situa ie, nondirectivitatea explicit ; atitudinea empatic etc.; 4.3. Replici falimentare pentru dialogul pastoral: replica rezolutiv ; replica de tip „interogatoriu”, replica comparativ ; estimativ ; 4.4. Studii de caz;	Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz	Cursul dureaz o or .
5. Metodologia colocviului duhovnicesc, în perspectiva lui Karl Rogers. Logoterapia; 5.1. Orizonturile cre tine ale psihologiei umaniste; psihoportretul lui Karl Rogers; 5.2. Metodologia colocviului pastoral: reformularea (expresii echivalente), restructurarea (focalizarea pe aspectele esen iale ale situa iei); accentul pe dimensiunea interioar (reflectarea sentimentului); 5.3. Principiile psihologiei umaniste: Con tinentizarea de c tre credincios a resurselor i a carenelor proprii; proclamarea valorilor; dezvoltarea armonioas a persoanei umane (în toate dimensiunile ei: intelectual , afectiv , social , moral etc.);	Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz	Cursul dureaz o or .
6. Dimensiunea moral a no iunii de „caracter”. No iuni de morfopsihologie. 6.1. Comportamente care d uneaz comunic rii interpersonale i afecteaz negativ raportul pastoral; 6.1. Analiza paradigelor caracterologice ridiculizate de Teofrast; actualitatea lor; 6.2. Imaginea public a preotului în societatea contemporan ; calit i i defecte „ ablon”;	Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz	Cursul dureaz o or .
7. Elemente de psihoterapie duhovniceasc . C l torii duhovnice ti prin incon tinentul celor care opteaz pentru o profesie de ajutorare a semenilor; 8.1. Cunoa terea de sine, condi ie a progresului duhovnicesc i a exers rii în ac iunea spiritual ; 8.2. Dificult ile apropierii afective de credincios; 8.3. Arta interven iei pastorale în interac iune cu universul subiectiv al credincio ilor; „Construc ia” subiectiv a sinelui; 8.4. „C l toria” terapeutico-pastoral i capcanele ei: tendin a domin rii celuilalt; setea incon tinent de recunoa tere public i de apreciere; transferul;	Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz	Cursul dureaz o or .
8. Portretul „robot” al clericului României post-decembriste, din perspectiva a trei etaje sociale: elita intelectualit ii, nivelul mediu-comun (simplu), sectorul mediocrit ii;	Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz	Cursul dureaz o or .
Bibliografie		

- Arhim. Teofil Tia, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700.
- Idem, *Il dramma della solitudine in una società dei consumi*, Vicenza, Edit. LIEF, 2011, p. 33.
- Karl Frielingsdorf „...Ma Dio non è così”. *Ricerca di psicoterapia pastorale sulle immagini demoniache di Dio*, Milano, Edit. San Paolo, 1995;
- Manuale di Pastorale Sanitaria (a cura di Gian Maria Comolli și Italo Monticelli), Torino, Edizioni Camilliane, 1999;
- Gurie Georgiu, *Psihologia Pastorală Sanitară Ortodoxă, o disciplină dinamică, insuficient creditată eclezial. Principii de utilizare pastoral-duhovnicească a bolnavului terminal, în „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și îngrijirii paliative”*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2012;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Psiho-teste duhovnicești de analiză individuală și colectivă.	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema subiectului	Seminarul durează o oră
2. Oportunități pastorale în mediul sanitar; Analize de caz;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
3. Tehnica ascultării empatică; Studii de caz;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
4. Structura personalității preoțului. Psihodiagnostic clerical. Analize;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
5. Tripticul (modelul trinitar) al intervenției psihoterapeutice: reflecția duhovnicească (interpretarea), sintetizarea relevantă; clarificarea;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
Recapitulare și exerciții practice		

Bibliografie

- Isidor Baumgartner, *Psicologia Pastorală*, Roma, Edit. Borla, 1993;
- Idem, *La relazione pastorale di aiuto. Camminare insieme*, Torino, Edizioni Camilliane, 1993; p. 167-177;
- Angelo Brusco, Il colloquio con i malati gravi e in fase terminale, în *Anime e corpi* 118(1985),
- Bruno Giordani, *La psicologia in funzione pastorale. Metodologia del colloquio*, Brescia, Edit. Scuola, 1981;
- Christos Yannaras, *Contra Religiei*, București, Edit. Anastasia, 2011;
- Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, *Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog*, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009;
- Horea Roman-Patapievici, *Om recent*, București, Edit. Humanitas, 2010;
- Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, înnoire*, București, Edit. Sofia, 2001;
- Ioan Suci, *Eroism. Terapie contra mediocrității*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001;
- William Basil Zion, *Eros și transfigurare*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bobăilă;
- Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, *Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe*, Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Guttenberg, 2007;

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul urmărește motivarea consistentă a studenților și a viitorilor angajați din domeniul Pastoraliei, al învățământului, al Asistenței Sociale și al Artei Sacre pentru desfășurarea cu mult pasiune și dinamism a propriei profesii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parțial	Examinare orală	20%
	Examen	Examinare scrisă	80%

10.5 Seminar/laborator	Calificativ	Verificare oral pe m sura particip rii la discu ii	
10.6 Standard minim de performan			
Cuno tin e minime pentru nota 5: tratarea cel pu in a unui subiect de la examen, indicarea unei minime bibliografii în limba român .			

Data complet rii

1 Octombrie 2013

Semn tura titularului de curs

Arhim. Conf. dr. Teofil Tia

Semn tura titularului de seminar

Arhim. Conf. dr. Teofil Tia

Data aviz rii în departament

.....

Semn tura directorului de departament

.....